

Vahetusõpilasena maailma avastamas

Avatud maailma kutsele vastamiseks on mitu võimalust. Üks neist on minna vahetusprogrammiga välismaale õppima. Vöörsil veedetud aasta jooksul võib leida kire kogu eluks.

Tekst: HELEN SERKA-SANCHEZ
Fotod: ERAKOGU

Keskkooliaasta Jaapanis

Otto-Kristjan Vanajuur (19) sai idee vahetusõpilasena Jaapanisse minekuks, kui tema koolis käisid kooliaasta alguses vahetusprogrammi tutvustamas YFU vabatahtlikud. «Neid kuulates tundus aasta vahetusõpilasena väga lahe. Trolliga koju sõites sirvisin YFU brošüüri ja kohe jäi silma Jaapan. Sel hetkel otsustasingi, et pean sinna minema,» meenutab praegu sõjaväes olev noormees. Ka vanemad toetasid poja otsust ja nii hakkaski ta vahetusprogrammis osalemiseks vajalikke taotlusi tegema.

Kuna Jaapanisse saab vahetusõpilaseks minna kevadel, lõppes taotlusprotsess juba oktoobri lõpus. Seega pidi Otto-Kristjan kiiresti tegutsema. Samuti oli see sel hetkel Eestis kümnendas klassis õppivale noormehele viimane võimalus Jaapanisse kandideerida, sest sinna võetakse vahetusõpilasi sünniaasta järgi.

Kevadel kooli

Jaapanis algab kooliaasta aprillis koos kevade ja õitsevate kirsipuudega. Otto-Kristjan selgitab, et kooliaasta selline algus on seotud riigi finantsaasta algusega. Varem otsiti just aprillis paljudesse kohtadesse uusi töötajaid ja nii sai pärast kooli lõppu kohe tööle kandideerida.

Jaapanisse jõudis Otto-Kristjan 2015. aasta märtsis koos teiste vahetusõpilastega Lätist, Leedust, Soomest, Rootsist ja Taanist. Eestist sel aastal teisi õpilasi ei olnud. Algu ses majutati kõik Tokyo olümpiaküla noortehotelli. Nädal enne asenduseredega kohtumist toimus seal õpilasi ettevalmistav laager.

Uus kodulinn

Otto-Kristjani Jaapani-pere elas Kofu linnas, mis asub Tokyost 200 km kaugusel sisemaal. «Eesti mõistes on see

suur linn, kus elab veidi rohkem kui 200 000 elanikku. Jaapani kontekstis on see väike, aga asub väga toredas mägedevahelises piirkonnas,» kirjeldab ta oma sealset kodulinna.

Vahetusperes elas noormees koos ema, isa, vanaisa, vanema õe ja vennaga. Kuna sisemaal on ruumi rohkem, on seal ka majad suuremad. Pere elas vanaisa ehitatud väga traditsioonilises Jaapani stiilis majas, kus Otto-Kristjanil oli oma tuba.

«Esimene asi, millega uues kodus harjuda tuli, oli magamismatil ehk *futon*il magamine. Magamisase rullitakse päevaks kokku ja pannakse eest ära,» räägib ta. Sellest keerulisem oli aga kohalikest arusaamine,

Et vahetusaasta oleks kergem

Nüüd jagab Otto-Kristjan Vanajuur oma kogemusi kooliõpilastele YFU vabatahtlikuna infotundides ning nõustab Jaapanisse õppima minejaid. Neile annab ta kaasa järgnevad soovitusel.

- ☺ **Ära noruta üksinda!** Kasuta ära võimalus elada kohalikus peres. Nad tutvustavad sulle hea meelega uusi kohti. Otsi endale huviringide kaudu kohalikke sõpru, kellega aega veeta.
- ☺ **Suhtle nii palju kui võimalik!** See aitab kaasa keele omandamisele, tänu millele mõistad paremini ka sealset kultuuri.
- ☺ **Naudi kohalikke roogi!** Otto-Kristjan on märganud, et alguses pelgavad vahetusõpilased võõraid roogi, kuid sellest tuleb üle saada. Kui kohalikke toite ei proovi, jääb ka osa kultuurist kogemata.

sest Jaapanis enamasti inglise keelt ei räägita, isegi suuremates linnades nagu Tokyo ja Kyoto. Seega tuli alguses leppida kehakeele ja Google'i tõlke kasutamisega.

Keeleoskus tuli kiiresti

Keeletaju, mis aitas Otto-Kristjanil aru saada, mis koolitunnis parasjagu toimub, tekkis esimesel kuul. Palju oli abi klassijuhatajast, kes õppurile seletas, mida ta tunnis tegema peab. Juba rohkem hakkas noormees keelest aru saama pärast kolme kuud, mis ongi tavaliselt ajapiir, millal areneb parem keeleoskus. Seejärel hakkas ta ka aktiivsemalt jaapani keelt kasutama.

«Nii klassi- kui ka klubikaaslased mõistsid, et ega ma väga palju tegelekult aru saa, aga nad nägid, et ma vähemalt proovisin. Enamasti üritasid kaasõpilased mulle inglise keeles vastu rääkida. Mul oli klassikaaslaste hulgas ja klubis paar aktiivsemat sõpra, kes tahtsid ise inglise keelt õppida. Nendele toetudes sain natuke kergemini hakkama. Lõpuks jäi ka igapäevasest suhtlusest midagi külge ja siis läks lihtsamaks,» muigab noormees.

Sõbrad vibuklubist

Jaapani koolides on levinud USAGA sarnane klubisüsteem, kus iga õpilane saab valida vastavalt oma huvile so-

biva klubi. Kooliaasta alguses toimub erinevaid klubisid tutvustav üritus.

Kuna Otto-Kristjan tegeles Eestis vibulaskmisega ja kohaliku kooli vibuklubi oli teinud väga laheda etenduse, otsustas ta sellega liituda. «Vibuklubi oli iga päev pärast tunde. Peale erialase tegevuse sai klubis ka muid spordialasid harrastada, näiteks jalgpalli. Just klubist sain Jaapanis veedetud aja jooksul kõige paremad sõbrad,» räägib noormees.

Põgus pilguheit Jaapanile

Otto-Kristjan tunnistab, et alguses Jaapan veidi ehmatas, aga see teda ei heidutanud. «Mulle see piirkond ja kultuur väga sobisid. Jaapanlased on soojad ja külalislahked, aga jäävad siiski pinnapealseks – nad ei ava end võõrastele, eriti võõramaalastele, ja seetõttu on ka raske sulanduda. Sel põhjusel hakkavadki välismaalased, kes sinna tulevad, tavaliselt rohkem läbi käima teiste välismaalastega. Mul aitas jaapanlasi paremini mõista jaapani keele oskus, sealse koolis õppimine ja peres elamine,» arvab ta.

Ta suhtleb siiani oma sealse vahe-tuspere ja sõpradega. Pärast ajateenistust ootavad Otto-Kristjanit õpin-gud Tallinna Tehnikaülikoolis, kus ta loodab vähemalt üheks semestriks taas Jaapanisse õppima minna.

Ülikooliaasta Madridis

Lisa Claudia Carmen Savola (23) õppis Madridis Erasmus+ programmi kaudu. «Valisin partnerülikoolide seast ESIC eraülikooli, mis on spetsialiseerunud turundusele ja ärijuhtimisele. Mul oli palju õnne, et sinna õppima sain, sest konkurents oli tihe,» räägib Estonian Business Schooli bakalaureuseõppe viimase kursuse tudeng.

Ülikooli valikuga täppi

Neiu on Madridis veedetud aasta üle tõeliselt õnnelik. «ESICis sain õppida aineid, millest polnud Eestis kuulnudki, näiteks e-turundust. Mulle tohutult meeldis, et kõik teadmised

pandi kohe ka praktikasse. Näiteks koostasime grupitööna äri- ja turundusplaani, mille kandsime suure auditooriumi ees ka ette,» meenutab naine. Sedasama üle saajaleheküljelist äriplaani kasutab ta ka koos partneritega Eestis kooli kõrvalt loodud produktioonifirmas, kus Lisa Claudia teeb produtsenditööd.

Hispaania ülikoolis oli hästi kodune atmosfäär ja tunne, et õpilastest hoolitakse. Neile avaldas väga muljet, et ülikoolis on omaette osakond, mille ülesanne on aidata õpilastel tööd leida. «Õppejõududesse suhtuti seal suure aukartusega, kuid samas oli nendega hästi lihtne suhelda. Ka õpilaste vahel oli hea sünergia ja alati aidati üksteist. Mulle väga meeldis sealne seltskondlik olustik,» räägib tudeng.

Mööda linna kolides

Naine tunnistab, et elukoha leidmine on suures linnas päris keeruline. Tema vahetas korterit viis korda. «Jäin kodu otsimisega veidi hiljaks ja selleks ajaks olid juba paremad korterid võetud. Lõpuks leidsin endale siiski sobiva koha,» meenutab ta.

Enamasti elavad seal üliõpilased suures, seitsme-kaheksa toaga korteris, kus ühiselt jagatakse elutuba ja kööki. Lisa Claudia korterinaabrid olid erinevast rahvusest – oli nii itaallasi, hispaanlasi, ameeriklasi kui ka teiste rahvuste esindajaid.

Hoolimata sellest, et Madrid on suurlinn, oli seal noore naise arvates mõnus õhkkond. Kesklinnas on palju vanu hooneid ja rohelist.

Oluline keeleoskus

Neiu eesmärk oli Madridis veedetud aasta jooksul kindlasti selgeks saada hispaania keel. See oli seal elamiseks ja enda hästi tundmiseks ka väga oluline, sest hispaanlased enamasti inglise keelt hästi ei valda. Samas olid kohalikud hea meelega Lisa Claudiale keele õpetamisel abiks, ka keele praktiseerimise võimalusi oli palju,

sest hispaanlased on väga avatud suhtlejad.

Ka oma töö suupistebaaris leidis ta tänu juhuslikule vestlusele. «Juhtusin oma kodubaaris rääkima ühe naisterahvaga. Vestluse lõpuks selgus, et tegemist on baari omaniku elukaaslasega ja nad otsivad sinna ettekandjat,» sõnab naine, kelle suur pluss oli varasem töökogemus teenindajana. Nii leidiski Lisa Claudia endale toreda töökoha, mida ta hädasti vajas, sest igapäevased kulutused olid suurlinnas arvatust suuremad. **NR**

Kui lähed vahetusõpilaseks ...

- ☺ **Hakka varakult elukohta otsima.** Räägi inimestega, kes on varem samas linnas elanud, küsi neilt nõu, kuid sobivat elukohta otsida. Portaali Uniplaces.com abil on võimalik leida majutuskoht oma ülikooli läheduses.
- ☺ **Kas õppeained kattuvad?** Uuri, kas valitud ülikoolis pakutakse samu õppeaineid, et saaksid võimalikult lihtsalt ainepunkte üle kanda. Juhul kui hiljem tekib probleeme, ole ise ülikooliga suhtlemisel ja asjade korraldamisel aktiivne.
- ☺ **Ole valmis kultuurišokiks.** Üllatused ei ole tingimata negatiivsed, kuid neid tuleb kindlasti.